

T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

7 / 57726
19 Ocak 2015

Sayı : 43728771-610.00-
Konu : 7/57726 Esas Sayılı Yazılı Soru Önergesi

ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi: TBMM Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 22.12.2014 tarihli ve 43452547-120.00-207889 sayılı yazısı.

İlgi yazıyla, İstanbul Milletvekili Sayın Mahmut TANAL'ın tarafıma tevcih ettiği 7/57726 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevaplandırılması talep edilmektedir.

Söz konusu yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Bakan

EKLER :

1) Soru Önergesine İlişkin Cevaplar
(3 Sayfa)

Adres: Necatibey Cad. No:110/A-06100 Yücetepe-ANKARA

Telefon: +90 (312) 294 50 00 - 294 50 95 - 294 50 97

Faks: +90 (312) 294 69 77

Elektronik Ağ: <http://www.kalkinma.gov.tr>

yusuf.unal@kalkinma.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.

Evrak teyidi <https://keeb.kalkinma.gov.tr/Sorgu> adresinden 9DME-DAHP-8LIJ kodu ile yapılabilir.

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN MAHMUT TANAL'IN YÖNELTTİĞİ 7/57726 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE YÖNELİK CEVAPLAR:

Soru 1: 2002 yılından işbu önerge tarihine kadar yıl bazında Diyarbakır İli ve İlçelerinde Turizm, İmalat ve Enerji alanında ne kadar kamu yatırımı yapılmıştır?

Soru 2: Bu alanlarda herhangi bir kamu yatırımı söz konusu değil ise sebepleri nelerdir?

Soru 3: Diyarbakır İli ve İlçeleri kamu yatırımları ve kalkınma oranları bakımından Diyarbakır ve Türkiye'deki diğer il/ilçeler arasında kaçınıcı sırada yer almaktadır?

Soru 4: Bakanlığınızın bu durumu iyileştirici herhangi bir işlemi bulunmakta mıdır? Bakanlığınız bu konuda hangi işlemi gerçekleştirmeyi planlamaktadır?

Cevap 1-4: Yıllık Yatırım Programları; Uzun Vadeli Strateji, Kalkınma Planları, Yıllık Programlar ve kamu yatırım önceliklerinin belirlendiği Yüksek Planlama Kurulu Kararlarında yer alan öncelikler çerçevesinde Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan yatırım programı hazırlama esasları genelgelerinde belirtilen sektörel, bölgesel ve proje bazındaki öncelikler doğrultusunda ve kuruluşlardan gelen proje teklifleri dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Kamu kaynaklarından finanse edilecek kamu yatırım projelerini kapsayan Yatırım Programındaki ödenek tahsisleri il bazında değil kuruluş ve proje bazında yapılmaktadır. Bununla beraber, Yatırım Programları hazırlanırken sektörel ve proje bazındaki öncelikler yanında; kalkınmada öncelikli, doğal afet yaşanan ve bölgesel gelişme planları kapsamında yer alan illerdeki projeler göz önünde bulundurulmaktadır.

Kamu yatırımı denildiğinde, genel ve özel bütçeli kuruluşların, döner sermayeli kuruluşların, sosyal güvenlik kuruluşlarının, kamu iktisadi teşebbüslerinin, fonların, İller Bankasının ve özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların yaptığı yatırımlar yanında belediye yatırımları da anlaşılmaktadır. Bu sayılanlardan belediyeler hariç diğer kuruluşların projeleri, Kalkınma Bakanlığınca hazırlıkları yürütülen Yılı Yatırım Programlarında yayımlanmaktadır. Belediye yatırımlarından yalnızca dış proje kredisi kullanan projelere, toplama dahil edilmeden bilgi amacıyla Yılı Yatırım Programlarında yer verilmektedir.

Kalkınma Bakanlığı tarafından, Yatırım Programında yer alan projelerden il bazında tasnif edilebilenler belirlenerek "Kamu Yatırımlarının İllere Göre Dağılımı" adıyla yayımlanmaktadır. Ancak; bazı kamu yatırım projelerinin niteliği gereği (örneğin birkaç ili birden ilgilendiren karayolu, demiryolu, enerji, doğalgaz, petrol iletim hattı projeleri gibi) birden fazla ilimizde yer alması, benzer nitelikli işlerin bir proje altında toplulaştırılması, bazı projelerin yerinin birden fazla il veya "muhtelif" olarak belirtilmesi gibi sebeplerle; kamu yatırım ödeneklerinin yaklaşık yarısının il bazında tasnifi yapılamamakta, bu yatırımlar "muhtelif iller" kapsamında gösterilmektedir. Muhtelif iller kapsamındaki yatırımların ne kadarının hangi ilimizle ilgili olduğunu belirlemekte zorluklar bulunmakta, bu nedenle bu yatırımlar il bazındaki rakamlara dahil edilmemektedir. Dolayısıyla il bazında belirtilen yatırımlar illerin bütün yatırımlarını kapsamamaktadır. Değerlendirme yapılırken, illerin muhtelif iller kapsamındaki yatırımlardan da pay alabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Ayrıca, bazı kamu projelerinin bir il sınırında yer alsa bile faydalarının diğer illere yayılan bir nitelikte olduğu görülmektedir. Herhangi bir ilde büyük bir proje yürütülmesi, büyük ölçüde bu ilin doğal imkan ve şartları ile ilgilidir. Yapılacak değerlendirmelerde bu hususlar da göz önüne alınmalıdır.

Örnek vermek gerekirse; Artvin ilinde Çoruh Nehri üzerinde inşaatı devam eden baraj projeleri Artvin ili kamu yatırımlarını artırmaktadır. Fakat bu yatırımlar sadece Artvin iline değil tüm ülkeye fayda sağlamaktadır. Yine başkent olması nedeniyle Ankara ilinde bakanlıkların, genel müdürlüklerin ve birçok kurumun merkezi bulunmaktadır. Bu nedenle bu kurumların makina-teçhizat, bina ve bakım-onarım gibi projeleri Ankara ilinde görünmektedir. Oysa bu yatırımlar tüm ülkeyi ilgilendiren nitelikte yatırımlardır.

Kamu yatırım uygulamalarında; sektörel, bölgesel ve proje bazındaki öncelikler dikkate alınarak özel sektör tarafından gerçekleştirilemeyen ekonomik ve sosyal altyapıyı geliştirecek yatırımlara ağırlık verilmektedir. Bir ilin coğrafi ve doğal imkanları, ihtiyaçları, mevcut tesisleri o ilde yürütülecek yatırımlarda belirleyici olmaktadır.

Bilindiği üzere turizm ve imalat sektörleri daha çok özel sektörün yatırım yaptığı alanlar olup enerjide üretim, iletim ve dağıtım sistemlerinde son yıllarda özel sektöre ağırlık verilmektedir. Dolayısıyla tüm illerimizde olduğu gibi Diyarbakır ilimizde de bu sektörlerde fazla kamu yatırımı bulunmamaktadır.

İllerin yatırım miktarı itibarıyla il sıralamasındaki yeri, o ilde büyük bir projenin yürütülüyor veya tamamlanmış olmasına, mevcut yürüyen projelerin tamamlanma durumuna bağlı olarak tahsis edilen ödenek miktarına ve diğer illerin kapsamındaki projelere tahsis edilen ödeneklerin tutarına göre değişebilmektedir. 2002-2014 döneminde, il bazında ayrıştırılabilen yatırımların başlangıç ödeneklerine göre Diyarbakır ilimizin ödenek büyüklükleri ve toplam yatırımlar içindeki payı aşağıdaki tabloda verilmiştir. Yıllar itibarıyla Diyarbakır ilinde yürütülen projelerin listesine <http://www2.kalkinma.gov.tr/kamuyat/index.html> adresinden ulaşılması mümkündür.

Tablo- 2002-2014 Yılları Diyarbakır İli Kamu Yatırım Ödenekleri

Yıllar	Diyarbakır İli Yatırım Ödeneği (Cari Fiyatlarla- Bin TL)	Diyarbakır Yatırımları /Türkiye (%)
2002	117.917	1,62
2003	159.007	2,19
2004	98.064	1,37
2005	158.760	1,45
2006	121.330	1,05
2007	111.607	0,89
2008	145.943	1,07
2009	370.231	2,40
2010	469.201	2,53
2011	783.390	4,00
2012	798.074	3,49
2013	914.826	3,38
2014	1.023.845	3,02

Sonuç olarak diğer illerimizde olduğu gibi Diyarbakır ilimizde de toplumumuzun tüm kesimlerinin ekonomik ve sosyal altyapı ihtiyaçları imkânlar ölçüsünde karşılanmaya çalışılmaktadır. Gelecekte de sektörel, bölgesel ve proje bazındaki öncelikler doğrultusunda ve kuruluşlardan gelen proje teklifleri de dikkate alınarak Diyarbakır ilimize Hükümetimiz tarafından gerekli yatırımlar yapılacaktır.

